

بزرگ پرچمدار قرآن و عترت

از یک نگاه ۱۶۴

استوارش پناه می‌برد و در سایهٔ بال
قرآن آرام می‌گرفت و به روشنی
بامدادش راه فلاح و رستگاری
می‌جست و به درخشش انوار
طلائی آن اقتدا می‌کرد از مشعل
پر فروغ آن مشعل زندگی
می‌افروخت و رستگاری و نیکبختی
راتها در عمل بدان می‌نگریست.^۱
تباور جلوه‌های عشق و شور
وصف ناپذیر امواج خروشان
انسانهای سیه جامه واشک برگونه
و دل سوخته و ماتم زده را،
در فراق غمبار و برقه پیکر پاک
و در سوک جگرسوزش همگان
دیدند.
او این جهان را قرارگاه خویش
نمی‌دید و دیده به جایگاه صدق و
راستی در آشستان فرمانروای
هستی ... داشت^۲ ان المتقین فی

مشعل پر فروغ هدایت،
و تبلور رادی‌ها و فرزانگی‌ها
بود،
در برق نگاه نافذش در دریای
بی کرانه بینش و دانش موج می‌زد،
و در کران تا کران وجودش روح
ایمان و اخلاص و بندگی،
و در حرکات و سکناتش صیانت
نفس، پارسائی، پایمردی،
شهامت، شجاعت، فتوت،
عدالت، آزادگی و درایت،
جلوه گر بود،
روح بزرگش جز با یاد خدا قرار
و آرام نمی‌گرفت و جان پاک
ونورانیش جز با سخن دوست
و زلال قرآن سیراب نمی‌گردید،
از فرزانگان بلند مرتبه‌ای بود که
به ریسمان استوار قرآن چنگ زده بود
و در فهم متشابهات آن به پناهگاه
او مظهر جامعیت،
اوج اندیشه،
قله پر فراز آکاهی،
سمبل شکیبایی و پایداری،
خورشید دانش و بینش،
فقیه و اسلام شناس بلند آوازه،
قافله سالار قبیله قیام،
سرخیل سرفراز راهیان راه
عشق،
و سینهٔ سینای اسرار دوستان خدا
بود،
او ترجمان کامل فقاهت،
تفسیر صحیح مرجعیت،
معنای دقیق زعامت،
حافظ خستگی ناپذیر شریعت،
نگهبان راستین دیانت،
مرزیان غیور حريم قرآن
وعترت،

پارسا به نام سیده هاجر.
پدرش به خاطر دانش و معنویت
وانجام شایسته و ظایف فردی
و اجتماعی و دعوت به ارزشها و نهی
از ضد ارزشها در پست روحانیت
در منطقه، از نفوذ و احترام شایانی
برخوردار بود بگونه‌ای که در میان
مردم به سید محمد باقر امام شهرت
داشت وهم اینک نیز یاد و نام نیک او
با همین عنوان در خاطره‌ها زنده
است.

* * *

چنانکه آورده‌اند آن روحانی
بزرگوار تاریخ ولادت فرزند
گرانمایه اش را به خط خود
در نخستین ورق یک نسخه خطی از
صحیفه سجادیه به یادگار نهاده
و در همان جانام بلند آوازه اورا
محمد رضا و لقبش راهبه الله
و کنیه اش را ابوالحسن برگزیده
است.

او گویی هدیه‌ای گرانها برای
اسلام و مردم با ایمان و حوزه‌های
علمیه بود.

در مورد ولادتش آورده‌اند که
پدر بزرگوارش به سن ۶۴ سالگی
رسیده بود اما پسری نداشت.
بسی بارگاه ملکوتی هشتمین امام
نور حضرت رضا مابعد شافت
و در این مورد به آن گرامی توسل
جست و بر اثر این توسل خالصانه
و صمیمانه بود که خداوند این فرزند
شایسته و وارسته را به او ارزانی
داشت. شگفت‌انگیزتر اینکه

روزی که دیده به جهان گشود و
روزی که دیده از جهان فریست و
روزی که زنده و سرفراز بر انگیخته
خواهد شد^۱ و سلام علیه یوم ولد
و یوم یموت و یوم یبعث حیاً.

و اینک از آن غروب غمبار که
لبهای او از ترنم آیات زندگی ساز
قرآن باز ایستاد و دیدگانش از نظاره
بر کلام خدا باز ماند و قلب پر
مهرش از تلاش و طپش آرام گرفت
و روح شیفته و شیدایش از زندان تیره
تن بسوی آسمانها پرکشیده، چهل
غروب تیره و تار دیگر می‌گذرد...
اما راه و رسم ویاد و نام بلند آوازه اش
همچنان در عرصه‌های دانش و تقوا
الهام بخش، و بر پهن دشت بی کرانه
تاریخ جاودانه خواهد ماند...
ویژگیهای آن مرجع فرزانه بسیار
است و باید به همت شاگردان
ونزدیکانش، در این مورد کتابها
نگارش یابد. اما مادر این فرصت
نگرشی کوتاه بر زندگی سراسر
افتخار والهام بخش او خواهیم
داشت.

ولادت

آن بزرگ مرد تاریخ در سال
۱۳۱۶ قمری در گوگد گلپایگان در
یک خانواده روحانی و پرواپشه دیده
به جهان گشود.
پدر گرامیش روحانی وارسته
و شایسته، مرحوم حجه الاسلام
والمسلمین آقای سید محمد باقر
گلپایگانی بود و مادرش بانوی

جنات و نهر فی مقعد صدق عنده
ملیک مقتصد از عالم ملکوت بود
و بدان سو روی آورد... و سرانجام
در شامگاهی غمبار و حزن انگیز به
هنگامه فرار سیدن لحظات نماز
و نیایش با پروردگار چهره از خیل
دوستداران پوشاند و روح سرشار از
آرامش و اطمینان او خشنود
و پسندیده به وعدگاه پر طراوت و
زیبای دوست شافت^۲ فادخلی فی
عبادی و ادخلی جتنی وجهانی را
به سوگ خویش نشاند.

در گرو عشق یار داشت و عمری
محبوب دلها را می‌جست نام بلند
و مقدس او بر زیانش بود و مهر او
گرمابخش جانش ...

او پناهگاه دین باوران و دینداران
و دوستداران خاندان گرانمایه پیامبر
بود. هزاران قافله دل را به همراه
داشت و موجی از روح تقوی
و معنویت و بارقه‌ای از تشیع ناب بر
روی مشتاقان گشود. در شبستان
سرد و بیخ زده روزگاران، از محدود
قله‌های استوار و سر به آسمان کشیده
ایمان و شهامت بود و شجره طیبه
و بارور دانش فرازتر از ۳۰ سال در
روزگاران زعامت پر افتخارش
شاگردان و پیروانش را با شمع
وجودش پروراند و راه و رسم قرآن
و عترت را بسان مشعل فروزان بر
بلند ترین قله گیتی پرتو افکن
ساخت. بامردم زیست، و در
کنارشان بود و به همین دلیل هم بر
دلها حکومت داشت. درود بر او

می آمد در شوال همان سال برای پاری رسانی به استاد، در بنیانگذاری حوزه و رونق بخشیدن بدان، به قم هجرت کرد.

آیه الله العظمی گلپایگانی پس از هجرت به قم در حوزه نوبنیادی که رویه شکوفائی می رفت از سوئی تدریس را برای انبوه دانش طلبان آغاز کرد و از خرمن دانشش بهره ها داد و از دگر سو همچنان در کنار استاد فرزانه اش به کسب دانش و بینش همت گماشت و نیز او را در راه ساختار یک دانشگاه بزرگ اسلامی به نام حوزه علمیه قم پاری نمود.

پس از این جهاد بی امان علمی و خودسازی و آراستگی به ارزشهاي معنوی و اخلاقی بود که آن مرد بزرگ مدارج عالی دانش و کمال را پیمود و هر روز بیش از پیش مورد توجه آیه الله بنیانگذار، علماء، فضلاء، دانشوران و مردم با ایمان قرار گرفت. ذوق فقهی، ژرف نگری، دقت نظر و اجتهاد او رفته، فته زبانزده همگان شد بگونه ای که در زمان حیات آیه الله العظمی بروجردی بسیاری از مردم، از ایشان تقلید می کردند و شکفت اینکه خود آیه الله العظمی بروجردی نیز در پاسخ یکی از مقلدین خویش که پرسیده بود در احتیاطات به چه کسی رجوع کنم، فرموده بودند به فقیه عصر سید محمد رضا گلپایگانی رجوع کنید

نبوغ و تلاش بی امان او که دیگر دوران کودکی و نوجوانی را با موفقیت و تلاش پیگیر پشت سر نهاده، و به بهاران زندگی گام نهاده بود همچنان لحظه ای از فرصتهاي زندگی را از دست نمی داد. در پرتو هوش سرشار، استعداد فوق العاده و زکاوت تحسین برانگیزش پله های ترقی و نکامل علمی و معنوی را یکی پس از دیگری می پیمود و پس از عالیترین مراحل علمی گام می سپرد. در این شرایط بود که راه ارakk را در پیش گرفت و با هجرت بدانجا در محضر درس آیه الله العظمی حائزی سرمه حاضر گردید. در آنجا بود که تحول بزرگی در زندگی علمی و فقهی و معنویش پدیدار گشت. اندیشه بلند و بیرون آشکار او شکوفا شد. توجه همه بسوی او جلب گردید و بزودی یکی از شاگردان ممتاز استاد فرزانه بشمار آمد بگونه ای مورد توجه قرار گرفت که آیه الله حائزی پس از هجرت به قم بسال ۱۳۴۰ قمری و تصمیم به انکندن طرح حوزه علمیه قم در جوار حرم مطهر دخت گرانمایه هفتمنی پیشوای نور حضرت کاظم علیهم السلام طی نامه زیبا و جالبی از میان همه شاگردان خویش این شاگرد بر جسته را به قم دعوت کرد و اورا به نورافشانی در حوزه نوبنیاد قم مفتخر ساخت و او نیز که آن هنگام از اساتید و فضلای بنام بشمار

ولادت او نیز درست در ایام ولادت هشتمین پیشوای نور اتفاق افتاد و به همین جهت نیز نام او محمد رضا برگزیده شد.

آن گرانمایه هنوز سه بهار از عمر خویش را پشت سر نهاده بود که مادر پرمهرش را از دست داد و در نهمین بهار زندگی پدر روحانی و پرهیزگارش نیز به دیار باقی شتافت و اورا تنها نهاد و در این مدت کوتاه دو غم بزرگ و شکننده، قلب مهریان آن کودک گرانمایه را به سختی فشرد ولبریز از غم و اندوه ساخت. اما جالب است که نه غم از دست دادن پدر و نه هجران در دنیاک مادر، هیچکدام اراده آهنیش را متزلزل نساخت و او را از آموزش دانش و فراگرفتن علوم باز نداشت و آن کودک گرانمایه راه تعالی و تکاملی را که آغاز کرده بود همانگونه ادامه داد.

در مراحل نخستین آموزش دانش و کسب بینش، خواندن و نوشتن را به سرعت آموخت و پس از آن به فرآگیری قرآن این کتاب زندگی ساز پرداخت و در کنار آن کتابهای دیگری نظیر برخی کتابهای مرحوم علامه مجلسی را فراگرفت. سپس ادبیات عرب را در شهر گلپایگان خواند و بدنبال آن به حوزه علمیه شهرستان مجاور خویش خوانسار مهاجرت کرد و در آنجا تحصیلات خویش را با جدیت پیشتاب کار دنبال کرد.

که به خواست خداوند و به همت
بیت رفیع معظم له در آینده نزدیک
در اختیار شیفتگان علم و کمال قرار
خواهد گرفت.

مرجعیت و زعامت

با رحلت آیة الله العظمی
بروجردی این مرد بزرگ که در
دوران حیات او نیز بعنوان مجتهد
مسلم عنوان یافته بود ویسیاری از
مردم از ایشان تقلید می کردند
بزودی بعنوان یکی از مراجع بزرگ
شناخته شد و از آن پس در صیانت از
حوزه ها بپوشید حوزه علمیه قم
وسامان دادن بدان نقش مهمی را،
همراه دیگر مراجع بزرگ ایفاء کرد
و از هیچ تلاش و کوشش و فداکاری
در راه تحکیم و تقویت و شکوفایی
آن فروگذار نکرد، با همانگی
دیگر مراجع، به حوزه علمیه قم
و دیگر حوزه ها، سازمان و ساختار
جدیدی بخشید و نظم نوینی را در
موردن امتحانات و درسها و دیگر
امور پدید آورد.

خدمات علمی و اجتماعی

آن مرجع بزرگ علاوه بر اداره
بخش مهمی از حوزه های علمیه در
داخل و خارج از کشور گامهای بلند
و پرسنل ای برای تقویت و تحکیم
و شکوفایی حوزه ها بپوشید حوزه
علمیه قم برداشت. برای نمونه:

- ۸- حاشیه بر وسیله النجاة
- ۹- نتایج الافکار فی نجاسة
- الکفار
- ۱۰- رسالت فی صلاة الجمعة
- والعبدین
- ۱۱- رسالت فی المحرمات
- بالنسب
- ۱۲- نخبة الاشارات فی احكام
- الخيارات
- ۱۳- الهدایة الی من له الولایة
- ۱۴- احكام اموات
- ۱۵- رسالت توضیح المسائل
- ۱۶- مجمع المسائل که
عبارتست از مجموعه استفتاءات در
زمینه مسائل گوناگون از ابواب
مخالف فقهی که در ۳ جلد
گردآوری شده است.
- ۱۷- مختصر الاحکام
- ۱۸- مناسک الحج
- ۱۹- آداب و احکام حج
- ۲۰- احکام عمره
- ۲۱- هدایة العباد
- ۲۲- رسالت امریبه معروف و نهی
از منکر
- ۲۳- مسائل نماز خوف و احکام
- جبهه
- ۲۴- رسالت در عدم تحریف قرآن
- ۲۵- تقریرات فقه آیة الله العظمی
حائری
- ۲۶- تقریرات اصول مرحوم آیة
الله العظمی حائری
اینها برعی از آثار علمی و فقهی
و اصولی آن بزرگ مرجع جهان
تشیع است و آثار دیگری نیز هست

ونیز آیة الله بروجردی در پاسخ
فردی که بطور کتبی پرسیده بود پس
از شما باید از چه کسی تقلید کرد به
خط خوبیش مرقوم داشته بود از فقیه
عصر آقای گلپایگانی تقلید نمایید.
ونیز از کسانی که آیة الله العظمی
بروجردی در هنگام رحلت صندوق
شهریه حوزه را در اختیارشان قرار
داد آیة الله العظمی گلپایگانی بودند.

آثار علمی و قلمی

از آن مرجع گرانمایه بیش از ۳۰
اثر قلمی نفیس و پر ارزش به یادگار
مانده است که برخی از آنها چاپ
شده و برخی هنوز به زیور طبع
آراسته نشده است. این تأثیفات
تفییس برخی فقهی و به قلم خودشان
است و برخی دیگر تقریرات درس
معظم له می باشد برخی سالها پیش
به چاپ رسیده و برخی تجدید
چاپ شده است که مهمترین آنها
عبارتند از :

- ۱- کتاب الشهادات که فقه
استدلالی است
- ۲- کتاب الحج که فقه استدلالی
است
- ۳- کتاب القضاe در دو جلد که
فقه استدلالی است
- ۴- کتاب الطهارة
- ۵- الدر المنضود فی احکام
الحدود
- عبدالله الطالب فی شرح
المکاسب
- ۷- حاشیه بر عروة الوثقی

علاوه بر این، درمانگاه‌های دیگری نیز در دیگر نقاط کشور به دستور آن مرجع بزرگ ساخته شد و نیز پس از وقوع زلزله سهمگین سال ۶۸ در دو استان زنجان و گilan، بازسازی و تجهیز تمام بیمارستانها و درمانگاه‌های تخریب شده با کمک مالی معظم له انجام گرفت.

۵- مجمع بحثی اسلام

مرکز این مجمع جهانی در لندن است و مؤسسه‌ای است که دارای نمازخانه بزرگ و کتابخانه عمومی است. مقر نماینده معظم له نیز در آن قرار دارد. در این مرکز مجالس و محافل علمی و دینی برگزار می‌گردید و یک واحد کامپیوتوری در آن به نشر و چاپ برخی کتابها و نوشته‌ها اشتغال دارد.

۶- مرکز المجمع الفقهی

این مرکز در یکی از طبقات مدرسه بزرگ حضرت آیة الله العظمی گلپایگانی قرار دارد و به کار تنظیم کامپیوتوری کتابهای فقهی و روایی اسلامی مشغول است.

حوزه درسی معظم له آیة الله العظمی گلپایگانی قدس سرہ از همان آغاز ورود به حوزه علمیه قم از سویی به تدریس پرداخت و از اساتید نام آور و پرکار

طرحهای بزرگ علمی و تحقیقی نیز در زمینه معارف و مفاهیم قرآن در آن در جریان است و تاکنون کنفرانس‌های متعددی پیرامون علوم و مفاهیم قرآن با شرکت اندیشمندان داخل و خارج تشکیل داده است و نیز دو مجله به زبان فارسی و عربی با نامهای رسالت القرآن و پیام قرآن منتشر می‌کند.

در این مرکز قرآنی انسوبه از نسخه‌های خطی و چاپی قرآن به زبانهای مختلف گردآوری و نگاهداری می‌شود و نیز کتابخانه تخصصی قرآن برای محققان پژوهشگران دایر است.

۳- کتابخانه عمومی

در مدرسه بزرگ آیة الله العظمی گلپایگانی کتابخانه بزرگی با دهها هزار جلد کتاب چاپی و خطی تأسیس شده است که همواره آماده ارائه خدمات لازم به طلاب و دانشجویان می‌باشد.

۴- بیمارستان

یکی از گامهای بلندی که این مرجع بزرگ برای امور درمانی حوزه برداشتند، تأسیس بیمارستان مجهز با امکانات مورد نیاز است این بیمارستان دارای بخش‌های مختلفی چون بخش قلب، جراحی، داخلی، اطفال، اعصاب، رادیولوژی، آزمایشگاه، اورژانس و زایشگاه می‌باشد که در خدمت همه، بویژه روحانیون می‌باشد.

۱- مدارس علمی

معظم له مدارس بسیاری را تأسیس ویانوسازی کرد و تختسبین کسی بود که مدارسی را به سبک نوین با برنامه ریزی دقیق درسی و علمی تأسیس نمود که در آنها علاوه بر دروس منظم و امتحان سالانه طلاب به اخلاق و رفتار آنها نیز توجه شایانی می‌شد. مدرسه امام مهدی میراث‌برهه بعد از آن جمله است.

مدرسه بزرگ دیگری که در نوع خود بی نظیر است در قلب شهر قم تأسیس نمودند که علاوه بر، برخورداری از یک مسجد بزرگ برای نماز جماعت و تشکیل مجالس بزرگ دارای سالنهای متعددی برای درس‌های حوزه است بگونه‌ای که روزانه فراتر از یکصد و پنجاه درس در سطوح مختلف در این مدرسه دائز می‌گردد و با مراکز مهمی چون مدرسه فیضیه و مسجد اعظم قابل مقایسه است.

۵- دار القرآن الکریم

یکی از برترین مؤسسات قرآنی کشور، دار القرآن الکریم است. این مرکز که با اراده آن مرجع گرانقدر در سال ۱۳۵۲ تأسیس شده است هدف‌ش چاپ و نشر قرآن به بهترین شکل، بررسی ترجمه‌های موجود قرآن و تصحیح آنها از اشتباهات با عرضه یک ترجمه روان و دقیق از قرآن مجید است. علاوه بر این

گردد آوری و دسته بندی گردد کتاب ارزشمند و نفیسی خواهد بود که ما برای نمونه تنها یکی از آنها را که خطاب به رئیس دولت حکومت نظامی است می‌آوریم.

تیمسار ارتشد غلامرضا از هاری - تهران
بسم الله الرحمن الرحيم
ابلغکم رسالات ربی وانا لكم
ناصوح امین.
برحسب وظیفه شرعیه
و مسؤولیت مهمی که بر عهده دارم
لازم دانستم به جنابعالی و تمام
درجه داران و افسران و افراد ارتش
تذکر دهم، باشد که این تذکرات
باعث تنبه و اتخاذ ترتیب مشروع
و منطقی گردد و در مقابل خداوند
متعالی و وجودان و ملت ایران و مردم
ازاد دنیا بیش از این، این مملکت
اسلامی سرافکنده و مورد تقدیر واقع
نشود.

فاجمعوا امرکم و شرکا همکم ثم
لایکن امرکم علیکم خمه
آقای از هاری! سلب آزادیهای
فردی و اجتماعی و ایجاد اختناق
وسانسور و کشتار و اتلاف نفوس نه
شما را بر ابقاء حکومت استبدادی
توفیق می‌دهد و نه این ملت
ستمدهای را آرام و نه مقام روحانیت
را از انجام وظیفه شرعیه باز
می‌دارد. اگر راستی بقاء این
مملکت را می‌خواهید با ملت عناد
ولجاج نور زیاد و برآتش تنفس

شایسته نشان می‌داد چرا که به بیان پیشوایان نور عمل می‌کرد که فرموده اند: إذا ظهرت البدع فللعالم ان يظهر علمه والا فعليه لعنة الله.

او پیش از مرجعیت با بدعتهای رضباخان درافتاد و گاه تا حد درگیری سخت نیز پیش رفت و از روزهای نخست مبارزه با محمد رضا شاه نیز پیشگام و پیشناز بود.

آن مرجع فرزانه در حمله دژخیمان پهلوی به مدرسه فیضیه بطور مستقیم مورد هجوم قرار گرفت که برایر فداکاری مردم با ایمان و شاگردان و نزدیکانش نجات یافت و شاید برای همه روشن باشد که چگونه در اوج انقلاب، بیت معظم له مورد حمله دستگاه جنایتکار حاکم قرار گرفت و خود آن بزرگوار دچار عارضه قلبی گشت و چندین روز در بیمارستان بستری گردید.

امام راحل دریکی از تلگرافها یشان به معظم له نوشتند:
خدمات وزحماتی که شما در طول این انقلاب متتحمل شده اید فراموش نخواهد شد.

اسناد شجاعت و ظلم ستیزی
نامه ها و بیانه ها و تلگرافها و سخنرانی های آن مرجع گرانقدر از سویی اسناد شجاعت و ایمان و شهامت است و از دگر سو نشانگر احساس مسؤولیت و ظلم ستیزی آن بزرگ مرد تاریخ، اگر همه آنها

و ژرف نگر شناخته شد و از دگر سو در محضر درس استاد گرانقدر ش آیة الله حائری حاضر می‌شد. در آغاز گاهی بیش از چهار جلسه درس را اداره می‌کرد. اما در دوران مرجعیت و زعامت بر اثر فشار کارها دو درس پربار یکی در فقه و دیگری در اصول را تا آخرین سالهای زندگی ادامه داد که صدعاً تن از علماء، فضلاً و اساتید در آن شرکت می‌کردند و از دانش و بینش ژرف و ذوق فقهی و دقت نظر آن مرجع بزرگ بهره‌ها می‌گرفتند.

انبوه شاگردان

شاگردان آن مرجع بزرگ بسیارند برخی در حوزه به تدریس اشتغال دارند. برخی در سراسر کشور به ارشاد و هدایت مردم، گروهی اهل اجتهاد و استنباط هستند و گروهی، از علمای بزرگ بلاد، برخی از نویسندهای بزرگند و برخی از سخنوران نام آور و برخی نیز در خارج از کشور به تبلیغ دین اشتغال دارند.

مبارزات پی گیر

آیة الله العظمی گلپایگانی شرسه در کنار کار بزرگ تدریس در حوزه علمیه و هدایت جامعه همواره سیره اش دفاع از حق و مبارزه بر ضد ستم و بیداد بود. حق را به هر صورتی که ممکن بود یاری می‌کرد و در برابر ستم و بیداد نیز واکنش

خطر و مردم را به جنبش و ادار نسازید.

معلوم است مردم این سبک حکومت و استبداد را نمی‌توانند هضم نمایند که این همه کشته می‌دهند و باز هم ایستادگی می‌نمایند.

آیا اگر مملکتی رژیم خود را بخواهد تغییر دهد ارشن آن ملت حق دارد بعنوان معارضه و کوییدن ملت وارد عمل شود و مردم را هدف تیر قرار دهد و به قتل عام تهدید نماید؟

از خدا بترسید و از راه باطل برگردید.

خداآنده متعال همه را به رشد و صلاح و آنچه موجب خیر و ترقی مسلمانان و طرد استعمار است، هدایت فرماید.

۱۷ ذی الحجه الحرام ۱۳۹۸ ق

۱۳۵۷/۸/۲۷

سمبل نظام و برنامه

آیه الله العظمی گلپایگانی سمبل نظام و برنامه بود. با وجود کهولت سن تا آخرین هفتاه زندگی نظام و برنامه‌های دقیقی داشت. همواره پیش از طلوع فجر از خواب برمنی خاست و به نماز شب و نیایش با خدا می‌پرداخت. پس از نماز با مدد تلاوت قرآن کریم را شروع می‌کرد و پس از آن کمی استراحت می‌نمود و آنگاه به حوزه درس خویش می‌رفت پس از درس به

مدارس را از خون ملتی که بودجه هنگفت ارشن را متحمل است رنگین ساخت.

آقای ازهاری ا با توجه به اینکه نهضت اصیل ملت ایران برای طرد استعمار و استبداد تمام قشرهای مملکت را فراگرفته است مقابله با آن توسط نیروهای مسلح و کشتار صغیر و کبیر، مملکت را از بحران و ناازامی هانجات نخواهد داد و مردم به چیزی غیر از پایان یافتن حکومت استبدادی و تأمین آزادی وعدالت اجتماعی در سایه برقراری نظام اسلامی راضی نخواهد شد.

شما که بعنوان حفظ نظام مشروطه سلطنتی با مردم روپرتو شده‌اید و افراد را به جرم مخالفت با رژیم دستگیری نمایید، می‌دانید که نیم قرن است از جانب نظام حاکم براین مملکت، رژیم مشروطه ملغی شده و مصالحها است که عملأً بساط آن را برچیده‌اند و به رژیم دیکتاتوری و به اصطلاح شاهنشاهی که از فلسفه‌های مهم انقلاب مشروطه پایان دادن آن بود، تبدیل شده است و اسناد و مدارک و سخنرانیها و مسافرتها و اوضاع مملکت و روزنامه‌ها همه در این مدت گواه است که رژیم مشروطه عملأً و رسمأً و حتی اسمأً الغاء شده است.

آیا خود شما واقعاً تحت رژیم مشروطه بر مملکت مسلطید؟
بیایید بیش از این مملکت را به

وانزجار و اعتراض و اعتصابی که سیاستهای ضد اسلامی و مخالف مصالح مملکتی، حکومت آن را روشن کرده است هیزم نریزید و از راهی که متنه به ندامت و زوال حیثیات مملکت است، باز گردید.

با اسلحه‌ای که در اینبارها با پرداخت میلیاردها پول ملت محروم ذخیره شده ملت را که مالک واقعی آن است، نکشید. و به اظهار پشتیبانی بعض اجانب که می‌خواهند شمارا هرچه بیشتر به دشمنی با ملت برانگیزند تا مطبع فرمانشان باشید و غیر از آنها پناهگاه پشتیبانی نداشته باشید مغروف نشوید و شخص پرستی را بر مصالح مملکت ترجیح ندهید.

من به شما اتمام حجت می‌کنم که آنچه شما در مقام حفظش هستید که حتماً خواسته ملت و مصلحت مملکت نیست، مجوز این اقدامات خشونت بار نمی‌باشد.

آیا نمی‌بینید که مملکت در اعتصاب است؟

آیا نمی‌دانید که دانشگاهیان، فرهنگیان، بازاریان، کارگران، کارمندان صنعت نفت، مطبوعات، جراید و همه وهمه همکاری با نظام حاکم را خیانت به مملکت و حقوق آزادی خود می‌دانند؟

راضی نشوید در تاریخ ثبت شود که ارشن ایران بعد از سالها استراحت، ملت را هدف قرار داد و خیابانها و کوچه و بازار و دانشگاه

نامه های رسیده از داخل و خارج
پاسخ می داد و تا هنگام نماز ظهر
کسانی را که از دور و نزدیک به
دیدارشان آمده بودند با آغوشی باز
می پذیرفت پس از آن به نماز و دعا
می نشست و آنگاه پس از کسی
استراحت بار دیگر تا پاسی از شب
به کارهای علمی و فقهی و امور
مربوط به جهان اسلام می اندیشد.

آنچه آمد گوشه ای از زندگی
پریار خورشید جهان افروزی بود که
از آسمان مرجعیت غروب کرد.
امید که در آینده به همت شاگردان
ونزدیکانش زندگی الهام بخش
وسازنده آن مرجع فرزانه آنگونه که
شایسته است بقلم آید.
یادش جاودانه و نام بلند
آوازه اش الهام بخش رهروان راه
حق باد.

حفظ اصل جمهوری اسلامی را لازم
می داشم، و بر مسئولین و مردم
است که سعی و کوشش خود را در
پشتیبانی حاکمیت اهداف قرآن
مجید و اعلای کلمه 'اسلام
به کار کیرند و رضای حضرت
بقية اللہ اروح العالمين له الفداء را در
اعمال و کردار خود منظور دارند.

اینجانب خداوند متعال را شاهد و گواه
می کیرم که برای رسیدن به مقام و قدرتی،
هیچ گاه و هیچ گونه قدمی برنداشته و
هرچه براین بندۀ ناجیز عنایت شده،
مسئلیت‌هایی بوده که یکی پس از دیگری از
الطاف امام زمان عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف به
عهده، اینجانب قرار گرفته و اکر تقصیر
یا قصوری از اینجانب صادر شده
است، از همه آنها در پیشگاه عدل
الهی طلب عفو و بخشش می نمایم.

فرازهایی از وصیت‌نامه
حضرت آیة الله العظمی کلبایکانی (قدس سرہ)

۱- اقتباس از دعای ۴۲ صحیفة سجاده.

۲- آیه ۵۵ سوره ۵۴.

۳- آیه ۳۰ سوره ۱۹.

۴- آیه ۱۵ سوره ۱۹.